

Consultatie Archiefregeling

Vraag 1 van 11: Wilt u reageren op het voorstel voor deze nieuwe Archiefregeling? Dan kunt u hier uw reactie geven. U kunt dat doen door een bericht achter te laten of door een bericht te uploaden. Hieronder staan hulpvragen die u misschien kunnen helpen bij het geven van een reactie per onderwerp.

Centric is een ICT-dienstverlener voor de overheid en vanuit die hoedanigheid vaak betrokken bij het ontstaan én toegankelijk houden van informatie. Onze reactie richt zich voornamelijk op de uitvoeringskant, gezien vanuit de ICT-ondersteuning. Onze reactie beperkt zich dan ook tot die artikelen en vragen die wij vanuit onze expertise kunnen overzien.

Het algemene beeld wat ontstaat bij de voorgestelde archiefregeling, is een uitgebreid doordachte regeling. Een regeling die daardoor zeer gedetailleerd is. En door de detaillering in de praktijk moeilijk uitvoerbaar is en zal leiden tot hoge kosten voor organisaties. De eisen aan verregaande beschrijving van informatiehuishouding en processen zullen leiden tot extra werk voor (schaarse) informatieprofessionals en leiden tot aanpassingen van informatiesystemen die nu al in gebruik zijn. We willen hierbij graag verwijzen naar de Staat van de Uitvoering 2022¹ waar wordt geconstateerd dat complexiteit van wetgeving en stapeling van nieuw beleid met afstand het grootste knelpunt is voor burgers, ondernemers en uitvoeringsorganisaties. In dit kader is binnen het Programma Werk aan uitvoering² het handelingsperspectief “Begrijpelijke en uitvoerbare wetgeving” benoemd. De voorgestelde regeling lijkt qua complexiteit en additionele zwaarte niet in lijn met de beoogde complexiteitsreductie. Wij pleiten ervoor leveranciers van informatiesystemen en experts van verschillende domeinen te betrekken bij de doorvertaling van de regeling om de impact op regeldruk correct te kunnen bepalen.

Aandacht voor informatiehuishouding is een belangrijk onderdeel van een open en transparante overheid. De impact op systemen en financiën zien wij wel als aandachtspunt. De toelichting (p. 45) noemt dat de kosten naar verwachting beperkt zijn en er zelfs een besparing kan worden gerealiseerd door archivering *by design* toe te passen. Deze besparing kan naar onze mening alleen gerealiseerd worden bij het ontwerpen van nieuwe systemen of zeer fundamenteel herontwerp van bestaande systemen. De kosten hiervan zullen aanzienlijk zijn. Ook is onze inschatting dat het doorvoeren van wijzigingen om aan de voorgestelde eisen te voldoen niet beperkt zullen zijn. Wij zien dan ook uit naar de uitvoeringstoets die VNG Realisatie gaat uitvoeren op de verwachte impact op organisaties en (ICT-)systemen.

Mochten er nog vragen zijn over deze bijdrage, of wilt u verdere input over onze verwachte impact op informatiesystemen, dan kunt u contact met ons opnemen met Willam van Weelden, Product Manager via willam.van.weelden@centric.eu.

Een inhoudelijke reactie per artikel staat hieronder.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2023/01/18/bijlage-3-staat-van-de-uitvoering-2022>

² <https://www.werkaanuitvoering.nl>

Artikel 2.1

- De locatie van opslag is geen onderdeel van duurzame toegankelijkheid. Duurzame toegankelijkheid kan worden bereikt, ongeacht waar de informatie is opslagen. Zoals in de toelichting is aangegeven, probeert de archiefregeling hiermee aan te sluiten bij de BIO. Deze keuze voor verwerking binnen een geografische locatie past onzes inziens echter niet bij het archiefbeheer zelf. Een logische plaats voor een dergelijke verordening is de Baseline Informatiebeveiliging Overheid of de Algemene Informatiewet zijn. Met dit artikel verbreedt de Archiefregeling haar scope buiten het domein van de duurzame toegankelijkheid. Daarnaast sluit de regeling in huidige vorm de mogelijkheid voor (technische) maatregelen zoals encryptie voor gegevensverwerking buiten de EEG uit. Wij pleiten ervoor dit artikel te laten vervallen.

Artikel 2.2

- De wettelijke verankering van de BIO wordt met de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen geregeld. Tot die tijd staat de BIO al op de 'Pas toe of leg uit' standaarden van Forum Standaardisatie en is de BIO een onderdeel van ENSIA. Daarmee is de toepassing van de BIO geborgd totdat de wettelijke verankering in plaats is. Daarnaast is de BIO gericht op privacy en security en hoort deze niet binnen het domein van archiefbeheer. Met dit artikel verbreedt de Archiefregeling haar scope buiten het domein van de duurzame toegankelijkheid. Wij pleiten ervoor dit artikel te laten vervallen.

Artikel 2.3

- Dit artikel legt een zeer gedetailleerde verplichting op tot het in kaart brengen van alle informatiestromen. Omdat het artikel niet alleen processen en documenten verplicht, maar ook applicaties en technische en organisatorische systemen, zal dit zeer gedetailleerd moeten zijn. Daarbij zullen deze continu aan verandering onderhevig zijn door wijzigingen in het informatielandschap. De verplichting zal leiden tot een grote verzwaring van administratieve lasten bij organisaties. Daarnaast vertoont dit artikel overlap met de eis tot een informatieplan, zoals is opgenomen in de conceptversie van de Algemene Informatiewet. Omdat in de algemene informatiewet de mogelijkheid wordt gegeven voor een ministeriële regeling voor een informatieplan, wil artikel 2.3 te vroeg een gedetailleerde verplichting opstellen die pas bij latere wetgeving mogelijk wordt gemaakt. Wij pleiten om artikel 2.3 te laten vervallen en de eis voor een informatieplan in een additionele regeling vast te laten stellen na aanneming van de Algemene informatiewet.
- Lid 1c vereist dat de samenhang tussen documenten in een overzicht informatiehuishouding wordt bewaard. Dit is ambigu, omdat het niet duidelijk is wat deze samenhang precies betekent. Zo kan de samenhang bijvoorbeeld wijzen op een handhavingssactie die terugwijst op een eerder inspectierapport, welke vervolgens terugwijst op een beschikking. Een overzicht over processen met gebruikte documenten zal in de uitvoering de benodigde context niet kunnen geven. De samenhang is alleen in de uitvoering zichtbaar te maken, als onderdeel van de informatiehuishouding zelf. Wij pleiten om artikel 2.3 te laten vervallen.
- Lid 2 vereist dat alle versies van het overzicht informatiehuishouding blijvend moeten worden bewaard. Omdat het overzicht continu wijzigt én er geen duidelijk onderscheid is tussen het overzicht informatiehuishouding en de informatiehuishouding zelf, is de voorgestelde verplichting in deze vorm niet uitvoerbaar. Wij pleiten om artikel 2.3 te laten vervallen.

Artikel 2.4

- Lid 1 stelt een eis op om documenten binnen een redelijke termijn en inspanning te kunnen vinden. Net als bij artikel 2.1 van het archiefbesluit, is het onduidelijk wat dit lid toevoegt aan een goede informatiehuishouding. Wij pleiten ervoor om lid 1 te laten vervallen.

Artikel 2.5

- Dit artikel stelt eisen aan raadpleging die zeer breed zijn geformuleerd. Een export of overbrenging is alleen nuttig voor informatie die eeuwigdurend bewaard moet worden. Daarbij is het nut van een gedeeltelijke export van data onduidelijk. Dit lijken functionele eisen die een organisatie kan stellen aan een informatiesysteem, geen algemene eisen die horen binnen een archiefregeling. Wij pleiten ervoor om artikel 2.5 te laten vervallen.

Artikel 2.6

- Artikel 2.6 vereist het vaststellen van een of meer metadataschema's met een koppeling van documenten aan het metadataschema. Deze eis is zeer gedetailleerd en gaat verder dan in gebruik zijnde metadataschema's, zoals RGBZ. Hierdoor is de uitvoerbaarheid onduidelijk. Zeker bij een eis als een overzicht tot uitgevoerde beheeractiviteiten is het onduidelijk of bestaande systemen en ecosystemen deze informatie als metadata bij een document kunnen opslaan. Omdat bestaande metadataschema's de belangrijkste componenten al bevatten, compliceert lid 2 de uitvoering. Wij pleiten ervoor om proportionaliteit toe te passen en lid 2 aan te passen om alleen noodzakelijke eisen toe te voegen: inhoud en de mogelijkheid om bestaande metadataschema's toe te passen.
- Lid 2 sub e stelt eisen aan het gebruik van een elektronische handtekening. De formulering wijst op eisen aan een gekwalificeerde elektronische handtekening. Hoewel de toelichting aangeeft dat de handtekening zelf niet hoeft te worden bewaard, is door het opslaan van het document met gekwalificeerde handtekening daarin cryptografisch voldaan aan de eisen uit de Europese verordening 910/2014, (artikelen 26, 28 en bijlage I). Omdat de eisen uit de verordening en de technische implementatie deze informatie in zich dragen, kan lid e vervallen.

Artikel 2.7

- In de staande praktijk (bijvoorbeeld documenten vanuit de Wmo of Jw) zijn er veel documenten met een bewaartermijn van meer dan 10 jaar, maar een waardering voor vernietiging. Door artikelen 2.8-2.11 ook van toepassing te verklaren op deze documenten, wordt de proportionaliteit uit het oog verloren. Zie hiervoor inhoudelijk onze reactie op artikelen 2.8-2.11. Wij pleiten ervoor om proportionaliteit toe te passen en artikel 2.7 aan te passen zodat aanvullende eisen alleen van toepassing zijn op eeuwigdurend te bewaren documenten.

Artikel 2.8

- Lid a stelt eisen aan het vastleggen van hardware, besturingsprogrammatuur en toepassingsprogrammatuur. Zeker bij het gebruik van Cloud-software is er geen identificeerbare set hardware, besturingsprogrammatuur en/of toepassingsprogrammatuur waarbij documenten worden opgemaakt. Voor het toegankelijk kunnen houden van documenten, volstaat in onze ogen het vastleggen van het contenttype van het document

conform de lijst van [IANA Media Types](#). De voorgestelde eis is technisch niet uitvoerbaar. Wij pleiten ervoor om lid a te laten vervallen.

- Lid c stelt dat elk document (dus ook de specifieke set van metadata zoals opgeslagen in een database) moet worden voorzien van een permanent uniek kenmerk. In de praktijk worden vaak al identificatienummers zoals zaak-ID's toegekend. De toelichting maakt duidelijk dat het hier gaat om een UUID of URI. Aangezien het documentbegrip ook slaat op (delen van) datasets en databases, is het onduidelijk hoe een permanent kenmerk kan worden toegekend aan documenten. Ook de verwijzing naar Common Ground levert hier geen oplossing, omdat de persistentie van URI's binnen de tot nu toe gedefinieerde API's onduidelijk is. De voorgestelde eis is ambigu en afhankelijk van interpretatie technisch niet uitvoerbaar. Wij pleiten ervoor om lid c te laten vervallen of te eisen dat een dergelijk kenmerk wordt toegekend op het moment van overbrenging naar een archiefbewaarplaats waarbij informatie in een overdracht wordt gefixeerd.

Artikel 2.9

- Lid 2 stelt dat er geen gebruik mag worden gemaakt van compressietechnieken. De doelstelling van dit artikel is onduidelijk. Zeker omdat er gesproken wordt over 'zo min mogelijk informatieverlies', wat een onduidelijk en onmeetbaar begrip is. Er zijn verschillende technieken van *lossless* compressie waarbij het oorspronkelijke formaat zonder inhoudelijk verlies of kwaliteitsverlies beschikbaar is. Vanuit kostenoverwegingen voor opslag en vermindering energiegebruik is compressie juist een zeer bruikbare techniek.

Voor het beschikbaar maken van audio- en video-opnames is het toepassen van (*lossy*) compressie norm. Zo staan standaarden als .MP3 en MPEG-4 op de [lijst met acceptabele formaten van het Nationaal Archief](#). Wij pleiten ervoor om gebruikte technologische toepassingen te laten uitvoeren via voorkeursformaten van het Nationaal Archief of de 'pas toe of leg uit'-lijst van het Forum standaardisatie. In de lijsten kan vervolgens een minimale bitrate worden vereist om te voorkomen dat er sprake is van significant informatieverlies door compressie. Wij pleiten ervoor om lid 2 te laten vervallen.

Artikel 2.10

- Artikel 2.10 is een specifieke, technische eis aan het bewaren van digitale informatie. Artikel 2.5 geeft al aan dat organisaties een document moeten kunnen weergeven. Een aanvullende eis voor een bit-perfect-opslag is daarmee overbodig en een vorm van technische invulling. In het geval van datasets zoals databases is bit-perfect ook niet in te vullen omdat de logische informatie en consistentie in de database losstaan van de opslag op onderliggende systemen. Bit-perfect kopieën zijn dan ook alleen mogelijk bij traditionele 'bestanden', niet bij documenten zoals bedoeld in de archiefwet. Wij pleiten ervoor om artikel 2.10 te laten vervallen.

Artikel 4.1

- Lid a vraagt een beschrijving van een proces met relatie tot het overzicht informatiehuishouding. Aangezien het proces het toepassen van de selectielijst betreft, is een relatie met de informatiehuishouding ambigu. Wij pleiten ervoor om lid a te laten vervallen en in plaats daarvan te verwijzen naar mogelijke frameworks, zoals DUTO.

- Lid d geeft eisen aan de zekerheid dat documenten zijn vernietigd. Zoals artikel 4.2 laat zien, vind dit plaats via een verklaring van vernietiging. Lid d is daarmee dubbel als gezien tegen artikel 4.2.

Vraag 2 van 11: Modernisering en begrippen

In deze regeling staan nieuwe begrippen, zoals depot, plusdepot, bitreeks, bitpreserving, bit-perfect exemplaar en vindplaats.

Wat vindt u van deze begrippen? Zijn er nog begrippen die niet mogen ontbreken? Bijvoorbeeld in het kader van het beheren van gegevens?

Zijn er begrippen die hier onterecht zijn opgenomen?

Het begrip plusdepot is verwarrend en lijkt geen waarde toe te voegen aan de regeling.

De begrippen over bits zijn zeer technisch en onnodig. Zie onze inhoudelijke reactie bij de feedback op de artikelen hierboven.

Vraag 3 van 11: Normen en standaarden

In deze regeling wordt verwezen naar bestaande normen en standaarden. Het gaat om normen en standaarden op het gebied van informatiebeveiliging, metadata, (verpakkings)materialen en gebouwen voor fysieke documenten.

Wat vindt u van het verwijzen naar bestaande normen en standaarden? Wat vindt u van de specifieke normen en standaarden waarnaar nu verwezen wordt?

Zijn er nog normen en standaarden die u mist? Welke normen mogen volgens u niet ontbreken?

Wij adviseren om waar mogelijk te verwijzen naar organen die normen beheren in plaats van naar specifieke normen. Denk bijvoorbeeld aan Forum Standaardisatie of de NORA en haar dochters. Dit houdt de regeling algemeen en laat het toe om nieuwe inzichten snel en effectief te laten toepassen in het informatielandschap.

Vraag 4 van 11: Duurzame toegankelijkheid algemeen

In deze regeling worden zes algemene eisen aan documenten gesteld.

Wat vindt u van deze eisen? Zijn er eisen die u mist? Welke eisen mogen volgens u niet ontbreken?

De eisen in de regeling zijn zeer gedetailleerd en horen bij een metadataschema en het DUTO-framework. Om de regeling uitvoerbaar te houden, pleiten wij ervoor om details te laten regelen via (bestaande) metadatatamodellen, het DUTO-framework en de 'pas toe of leg uit'-lijst van Forum Standaardisatie. De huidige regeling neemt zowel algemene eisen als zeer specifieke eisen op, waardoor de uitvoerbaarheid in het geding komt. Wij pleiten ervoor om de detaileisen te vervangen door algemene eisen voor een metadataschema en een opmerking dat de in de wet genoemde passende maatregelen bijvoorbeeld via het DUTO-framework zijn in te vullen.

In deze regeling worden vier aanvullende eisen geformuleerd die van toepassing zijn op digitale documenten die langer dan tien jaar te bewaren zijn. Daarnaast zijn er twee eisen die gesteld worden aan over te brengen documenten. Wat vindt u van deze eisen? Zijn er eisen die u mist? Welke eisen mogen volgens u niet ontbreken?

De eisen zoals gesteld zijn niet uitvoerbaar, zeker niet waar het gaat over datasets en databases. Zie onze inhoudelijke reactie bij de feedback op de artikelen hierboven.

Vraag 5 van 11: Duurzame toegankelijkheid & beheer van data(bases)

In het wetsvoorstel Archiefwet 20XX staat wat een document is. Een document is een schriftelijk stuk of ander geheel van vastgelegde gegevens. Dit betekent dat data en databases ook onder de Archiefwet vallen. In hoeverre kunt u de eisen uit de Archiefregeling toepassen bij het beheer van data en databases? Zijn er eisen die u hierbij mist? Welke eisen mogen volgens u niet ontbreken?

De eisen uit de archiefregeling zijn moeilijk toepasbaar op datasets en databases.

Vraag 7 van 11: Vernietiging

In deze regeling staan eisen over de procesbeschrijving van vernietiging en de verklaring van vernietiging. Wat vindt u van deze eisen? Zijn er eisen die u hierbij mist? Welke eisen mogen volgens u niet ontbreken?

De eisen van vernietiging lijken niet helemaal consistent. Zie onze inhoudelijke reactie bij de feedback op de artikelen hierboven.

Vraag 11 van 11: Overige opmerkingen

Zijn er onderdelen waar u blij of juist tevreden mee bent?

In de toelichting staat opgenomen dat het mogelijk wordt om van een selectiebesluit af te wijken in anticipatie op een nieuw selectiebesluit (pagina 14). In combinatie met het voornemen om nieuwe selectiebesluiten standaard niet de oude besluiten te laten vervangen, leidt dit tot veel extra implementatiewerk en beheerlast in informatiesystemen. Om beheerlast te minimaliseren pleiten wij voor zo min mogelijk afwijkingen van een vastgestelde selectielijst.